

**MATURA
2018**

**Jak napisać świetną pracę
i rozwiązać arkusze!**

ZNAJDŹ POMYSŁ NA SIEBIE!

www.COGITO.com.pl

[f](#) magazynCogito

Cogito®

Nr 5 (527) MAJ 2018 cena 9,90 zł (w tym 5% VAT)

Miesięcznik dla młodzieży

**MAJÓWKA
Z KONKURSAMI**
**Wygraj superksiążki
i kosmetyki!**

**Wypalenie i stres
– nie daj się im!**

**Natalia
Moskal**
***Autentyczność
jest bezcenna!***

Studia? Masz wybór!
**Informacja i bibliotekoznawstwo,
dietetyka, nauka za granicą**

Cogito
GRUPA

STUDIA NEWS! Nowe kierunki: ekomiasto,
zarządzanie w sporcie, prawo nowych technologii

ISSN 1231-160X indeks 324736

9 771231 160801 0 5

Pismo specjalistyczne, nakład: 15 000 egzemplarzy

Od redakcji:

„Za niezależność trzeba czasem zapłacić, ale autentyczność jest bezcenna” – mówi Natalia Moskał, wokalistka, która w swoich utworach pisze o kobietach, ich sile i niezależności. Łukasz L.U.C. Rostkowski dodaje: „Trzeba robić to, co się czuje. Podążać za głosem serca”. To ważne słowa dla maturzystów, którzy właśnie teraz startują w dorosłe życie.

Trzymam kciuki za Wasze wybory, za Wasze egzaminy dojrzałości – te szkolne i te życiowe!

Zapraszam do czytania

Ola Sienko

Spis treści

4 Informator

6 Gość numeru: Natalia Moskał

8 Na temat: Zaplanuj wakacje... w maju

10 Masz prawo: Czy rodzice mogą zabronić wyjazdu z chłopakiem?

12 Rozmowa: L.U.C.: Słowa zaklinają świat!

16 Myślę, więc jestem: Książka to JA

18 Konkursy: Majówka z prezentami

20 Strefa psyche: Wypalenie i stres – jak im się nie dać

22 Kurs na kompetencje: Stwórz psychologiczny autoportret

24 Studia news

26 Indeks za granicą: Music Business Management, czyli co?

28 Studia: Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo

31 Studia: Dietetyka – kierunek na topie

34 Wydarzenie: Gamardżoba znaczy dzień dobry!

36 Kultura: Książka, muza

38 Czas na debiut

40 Epoka i motyw: Modernizm i Młoda Polska

46 Polski – matura ustna: Zagadnienia językowe na egzamin

50 Polski – kurs do matury: Jak napisać idealną pracę maturalną

48 WOS – kurs do matury: Które pojęcia musisz znać na maturę?

50 Geografia – kurs do matury: Jakie pułapki czyhają w arkuszu?

58 Matematyka: Przykładowy arkusz egzaminacyjny

66 Info: Jak zamówić prenumeratę „Cogito”!

12 Każda mowa nienawiści zawsze prowadziła do zguby. Dlatego zaangażowałem się w „Good L.U.C.K”, projekt który daje ludziom pozytywny przekaz – mówi Łukasz L.U.C. Rostkowski.

16 Książka to JA! Z jaką książką utożsamia się młody człowiek? Czego szuka w niej? I co znajduje? Sprawdziła Martyna Rejczak.

Cogito

REDAKTOR NACZELNA
Ola Siewko

ZESPÓŁ I WSPÓŁPRACOWNICY:

Monika Bartnik, Andrzej Gałązka, Dominika Gnacek, Ludwik Janion, Aneta Kunowska, Artur Maciak, Ewa Nowak, Krzysztof Nowak, Agnieszka Wyganowska, Iwona Witt-Czuprzyńska

PROJEKT OKŁADKI, LAYOUTU I SKŁAD:
Wojciech Makowski

OKŁADKA:
Fot. Ula Mróz
STUDIO DTP:
Remigiusz Cichocki (kierownik)

ADRES REDAKCJI:
e-mail: cogito@cogito.com.pl
03-812 Warszawa,
ul. Kamionkowska 45

DRUK:

Elanders Polska Sp. z o.o., Płońsk
Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skrótnych, adiustacji, redagowania nadsyłanych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Wydawca miesięcznika „COGITO” ostrzega, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów naszego pisma po cenie niższej lub wyższej niż wydrukowana na okładce jest działaniem bezprawnym, przynoszącym szkodę wydawcy. W związku z tym osoby dokonujące nielegalnej sprzedaży „COGITO” będą pociągnięte do odpowiedzialności karnej i cywilnej.

BIURO REKLAMY:
reklama@cogito.com.pl
Magdalena Głogowska (dyrektor)
(510 273 659)

DZIAŁ SPRZEDAŻY:
Małgorzata Nadziejko-Stefanowicz
(dyrektor)
malgorzata.nadziejko@cogito.com.pl
(tel./faks 22 610 11 64)

Anna Śledzińska (kolportaż)
kolportaz.cog@gmail.com,
(tel./faks 22 610 11 64)
Katarzyna Jabłońska (prenumerata)
prenumerata@cogito.com.pl, (tel. 22 610 11 71)
Ewa Kowalewska (promocja)
SKLEP INTERNETOWY
www.edukram.pl
edukram@edukram.pl

WYDAWCA:
GRUPA COGITO Sp. z o.o.

Spis treści

Nie przegap!

Numer 6 „Cogito” ukaże się 16 maja!

Szukaj w kioskach, salonach prasowych i empikach lub zamów prenumeratę
Szczegóły na str. 66

28 Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo

Infobrokerzy są pożądanymi na rynku pracy. Zapraszamy na studia, które cię do tego zawodu przygotowują!

31 Dietetyka – studia na czasie!

Studia są trudne, bo medyczne, ale warto podjąć się dietetycznego wyzwania.

48 Matura pisemna

Zanim zaczniesz pisać wypracowanie maturalne... sprawdź, na czym masz się skupić, jakich błędów unikać. Rozwiąż też zadania z matematyki! Które pojęcia musisz znać na maturę z WOS-u? I jakie pułapki czyhają w arkuszu z geografii?

20 Stres przed maturą

Stres i syndrom wypalenia to częste zjawisko przed maturą. Można sobie z nimi radzić – przekonuje Ewa Nowak, pedagog-terapeuta.

22 Stwórz psychologiczny autoportret

Często słyszymy: „jestem jaki jestem”. Sęk w tym, by wiedzieć „jaki jestem”.

26 Music Business Management, czyli co?

Atutem mojego uniwersytetu jest różnorodność talentów, które gromadzi, to daje nam możliwość współpracy – mówi Dawid Cukierski, student University of Westminster.

Wspiera nas

Ciotka Książkula

Małgorzata J. Berwid

Audycja: sobota, 8.00

fol. M. Niemiec

REKLAMA

Moja... Nie mogę być przeciw wszystkim... Sama przecież nic nie zrobię... Niech już mu dadzą spokój... Jak coś powiem będę miał prześlapanie... Przyczepią się do mnie jak coś powiem...

O przemocy wszyscy myślicie podobnie. Pogadajcie o tym, bo tylko razem możecie coś zmienić!

POWIEDZMY STOP SZKOLNEJ AGRESJI

RZECZNIK PRAW DZIECKA
PATRONAT MEDIALNY

KAMPIL Jánier Victor
Cogito

www.brpd.gov.pl

Fajny projekt: BookKat

Mają od 16 do 18 lat. Pochodzą z różnych szkół, ale połączył ich jeden projekt „BookKat”, który realizują w ramach projektu społecznego związanego z platformą „Zwolnieni z Teorii”. **Wiktoria Trebuniak, Michalina Jurga, Kamil Stefański, Aleksandra Barchan, Aleksandra Jucha, Kinga Janas i Igor Kaczmarek** organizują konferencję z wykładami/blokiem dyskusyjnym znanych autorów oraz ludzi związanych z literaturą. Wstęp na nią jest bezpłatny. Ekipa BookKat chce w ten sposób promować czytelnictwo wśród ludzi w każdym wieku, ukazując jego wielki wpływ na codzienne życie.

Zajrzyj na stronę: <http://www.bookat.pl/>.

Kto wygrał Olimpiadę Wiedzy o Mediach

16 – 17 marca w Warszawie odbył się finał szczególnej olimpiady, która sprawdziła wiedzę o mediach. Zorganizował go Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z 15 uczelniami z całego kraju. Pierwszego dnia uczestnicy pisali test wiedzy o mediach. Najlepsi finaliści odpowiadali następnego dnia na pytania jurorów. A kto został laureatem? Zajrzyj na stronę Olimpiady Wiedzy o Mediach. Chcesz wziąć udział w tej olimpiadzie w przyszłym roku? Sprawdź wymagania na: www.owm.edu.pl.

Jesteś twórcą komiksu? Mamy dla Ciebie fajny konkurs!

Konkurs na krótką formę komiksową jest częścią Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi. Ciesz się wśród twórców komiksowych zasłużonym prestiżem. Główna nagroda to Grand Prix, ale wszyscy laureaci otrzymują też nagrody pieniężne (Grand Prix: 7000 zł, I nagroda: 4500 zł, II nagroda: 3500 zł, III nagroda: 2000 zł, trzy wyróżnienia po 1000 zł) i rzeczowe, a zwycięzca – statuetkę Komiksusa. Prace konkursowe prezentowane są na wystawie, a najlepsze trafiają do katalogu komiksowego. Możesz zgłaszać komiksy o dowolnej tematyce, objętość do ośmiu plansz. Dopuszczalne techniki: rysunek, malarstwo, grafika komputerowa i fotografia.

Termin przysyłania prac mija 31 lipca 2018 r.

Regulamin konkursu jest tutaj:
komiksfestiwal.com/konkursy/miedzynarodowy-konkurs-na-krotka-forme-komiksowa/

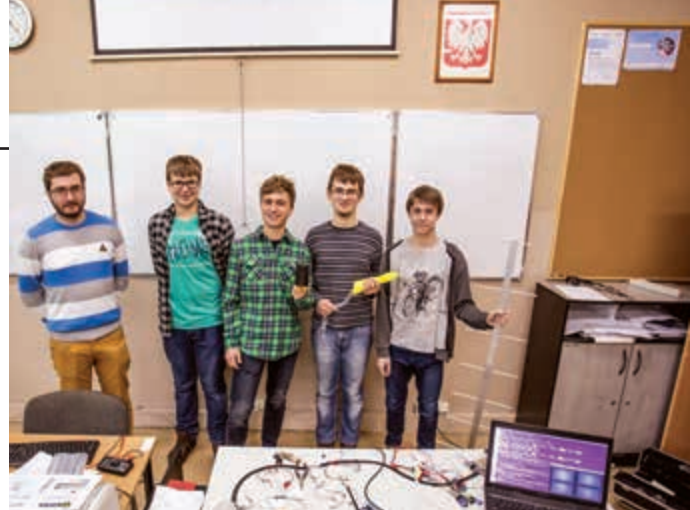
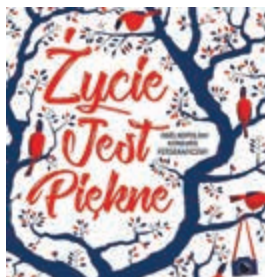

Twoje newsy

Czy życie jest piękne? Pokaż to na fotografii!

Dla każdego piękno to coś bardzo osobistego. W kadrze można zatrzymać chwile szczęścia, urodę przyrody. Uwiecznij więc piękno na swoim zdjęciu i wyślij je na konkurs ogólnopolski „Życie jest piękne” organizowany przez Kieleckie Centrum Kultury. Możesz zgłaszać zdjęcia w czterech kategoriach tematycznych: moda, natura, miasto, kulinaria. Zdjęcia nie mogą być wcześniej publikowane w prasie ani w książkach.

Jury przyzna 12 równorzędnych nagród pieniężnych po 1000 zł. Najlepsze prace fotograficzne zostaną opublikowane w kolekcjonerskim kalendarzu. **Przeczytaj regulamin konkursu na: www.zjp.kck.com.pl.**

Licealiści z Wrocławia stworzyli mikrosatelitę!

Sześciu uczniów z Zespołu Szkół nr 14 we Wrocławiu, czyli ekipa Delta V, stworzyło mikrosatelitę, który weźmie udział w międzynarodowych zawodach CanSat, organizowanych przez ESA. Satelita przypomina puszkę po napoju. – Jego misją jest mierzenie temperatury i ciśnienia – mówi Jakub Gil, a Jakub Patałuch dodaje: – Satelitę czeka próbny rzut z drona z wysokości 100 m lub z awionetki z wysokości 300 m. Potem zostanie wystrzelony rakieta na wysokość 3?. W trakcie opadania satelita będzie mierzył i przysyłać do stacji naziemnej dane telemetryczne: temperaturę i ciśnienie powietrza. – Musi przeżyć lądowanie przy dużej prędkości – mówi Filip Szczebak.

Trzymamy kciuki za udane lądowanie!

Odwiedź stronę ekipy Delta V: <http://pojs.ii.uni.wroc.pl/cansat/>.

REKLAMA

ATAS

KURSY JĘZYKOWE ZA GRANICĄ

- KURSY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
- RENOMOWANE SZKOŁY JĘZYKOWE
- POLSKOJĘZYCZNY OPIEKUN
- ANGLIA, CYPR, HISZPANIA, MALTA, USA

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI!

tel. 22 825 74 77
e-mail: bwj@atas.pl

KURSY.ATAS.PL

BAW SIĘ. UCZ.
POZNAWAJ!

Mamy głos, wystar

Nie musisz być popularnym dzieciakiem, nie musisz być okrzyknięta najładniejszą laską w szkole, żeby czuć się wyjątkową. **Musisz sama siebie postrzegać tak, jak ci pasuje – mówi Natalia Moskal.**

Twój album „Songs of Myself” to muza terapeutyczna, która dziewczynom może dodać pewności siebie. Czy dla Ciebie praca nad płytą też była podróżą w głąb siebie?

Dzięki temu, że napisałam piosenki, zrozumiałam co jest dla mnie ważne – tak ideologicznie. Kiedy zaczęłam szukać tematów do tekstów, poczułam, że chcę pisać o kobietach, ich sile i nadzwyczajności (choć kilka piosenek jest też o miłości). Chcę śpiewać o rzeczach ważnych.

Który z utworów jest najbardziej Twój i dlaczego?

„Midnight”. Jest idealny, ponieważ jest to utwór do potańczenia, a takie lubię najbardziej, jest trochę old-schoolowy, śpiewam o moich muzach – kobietach, po angielsku. Angielski jest moim ukochanym językiem, łatwiej mi w nim wyrazić myśli, szczególnie w piosenkach.

Bez kogo nie byłoby Twojej płyty?

Bez rodziców. Ciągnęli mnie za warkoczyki, kiedy mi się nie chciało, bo widzieli potencjał. A jak już mi się chciało, to wsparli mnie tak, że mogłam zrobić to, co chciałam. Pomogli mi wydać płytę we własnym wydawnictwie, FAME ART, co wiązało się z milionem formalności nie do ogarnięcia w pojedynkę.

Płyty nie byłoby też bez jej producenta Łukasza Marona oraz chłopaków z zespołu: Mikołaja Gąsiewskiego i Patryka Walczaka. Pomogli mi, dorzucili kilka pomysłów i chyba mocno wierzyli w projekt.

Tytuł „Songs of Myself” zaczerpnęłaś od pisarza Walta Whitmana,

który propagował w książce „A song of myself” ideę „trust thyself”. Ty ufasz sobie?

W wielu kwestiach ufam sobie, ale też ludziom, z którymi współpracuję. Co dwie głowy to nie jedna, trzeba mieć wsparcie, ale nie wolno dać sobie wejść na głowę. Jeśli w coś wierzysz, to się tego trzymaj. Dlatego nie wydałam debiutanckiej płyty w dużej wytwórni. Być może doszłoby do tego, ale poproszono nas o zmianę aranżacji i kompozycji na bardziej popowe. Zdecydowałam się tego nie robić. Oznaczało to mniejszą promocję, rezygnację z wielu kontaktów, ale też więcej oddolnej pracy niezwiązanej z nagrywaniem piosenek. Jest coś za coś, za niezależność też trzeba zapłacić, ale autentyczność jest bezcenna.

Przetłumaczyłaś „Rodowód”, opowiadania siostry Isaaca Singera, Ester Singer Kreitman. Co w jej twórczości odkryłaś?

Odkryłam, że jej opisy są jak obrazy, i to, że pisanie było jej swoistą terapią na traumę. Kreitman doświadczyła odrzucenia i braku wsparcia ze strony najbliższej rodziny, ojciec odmawiał jej edukacji, matka urody. Kreitman uciekła w zaaranżowane małżeństwo, ale nie dało jej to szczęścia. Nie zarabiała dużo na pisaniu, pozostała w cieniu sławnych braci pisarzy...

Chcesz, by dziewczyny uwierzyły w siebie i tego dokonały. Jak mogą to zrobić?

Mogą wyzbyć się kompleksów. Każdy jakieś ma, ale to, co uważamy za wady i inność, często okazuje się atutem. Mogą śledzić inne kobiety, które też zaczynały od zera, a do-

konały czegoś dużego, i się na nich wzorować, bo to dowód na to, że może się udać. Mogą wywalić z życia ludzi, którzy mówią „nie dasz rady”, a z szowinistycznych tekstów zrobić swój olej napędowy domowej roboty.

W jak sposób licealistki mogą walczyć w życiu szkolnym o swoją godność? Masz na to receptę?

Sądzę, że trzeba mówić głośno o swoich przekonaniach, nie bać się, bo nikt nie przeżyje za nas życia. Musimy być świadome własnych praw. Jest XXI wiek i nikt już nie może nazwać nas słabszą płcią, traktować protekcyjnie.

Skąd czerpiesz siłę, poczucie sprawczości?

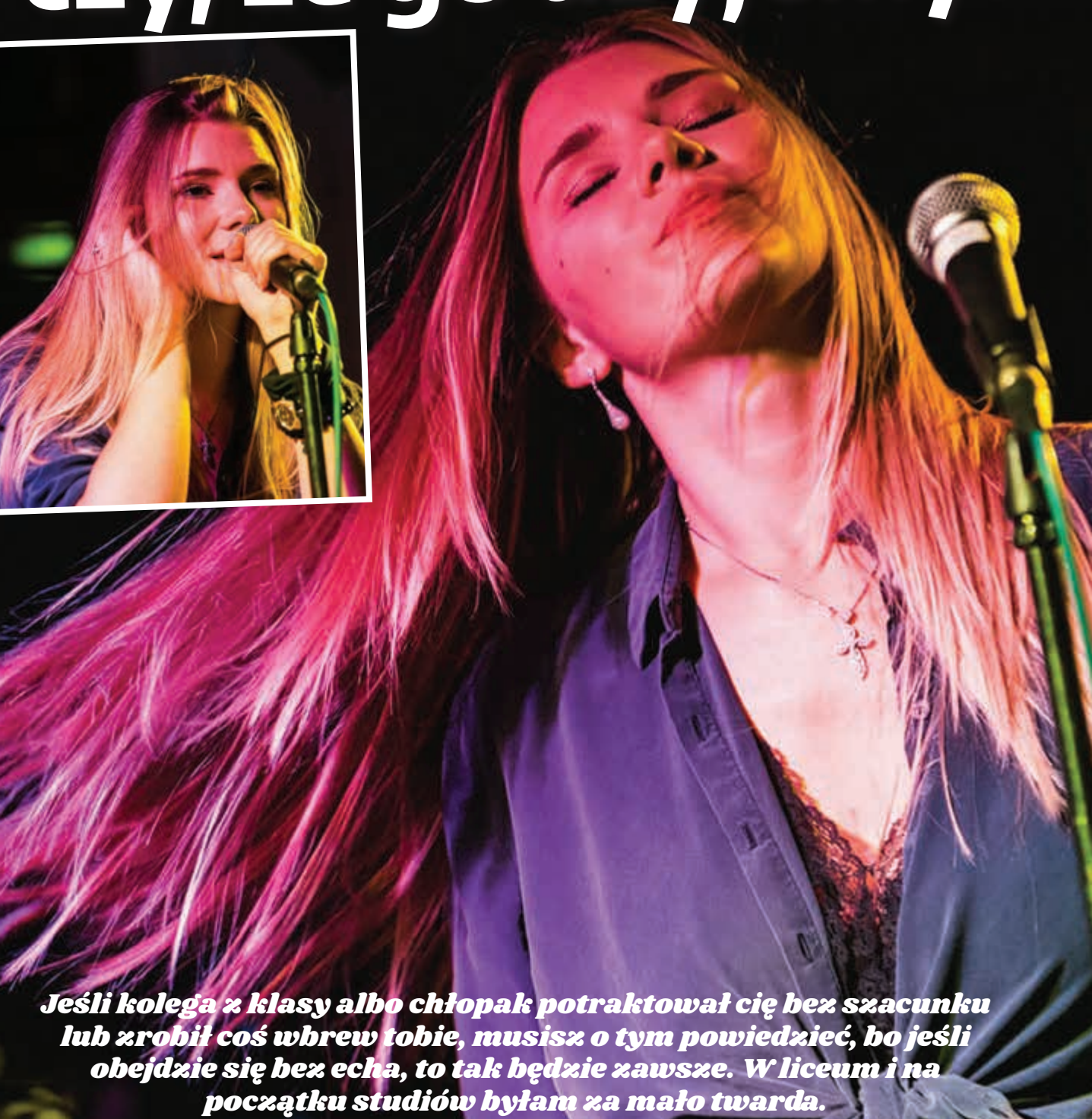
Z rodziny i przyjaciół. System wsparcia jest ważny, ja często się zniechęcam, kiedy mi coś nie wychodzi. Krzyżuję ręce i mówię „nie robię”. Wtedy ojciec mnie mobilizuje, a przyjaciel nazywa mnie „królową dramy”, potem rzuca kilka słów otuchy.

Dużo czytam o ludziach, którzy osiągnęli to, czego ja chcę. Pierwsze demówki Kanye West wytłoczył za pieniądze od mamy, ojciec Beyonce sprzedał dom i salon fryzjerski jej matki, żeby zainwestować w karierę córki, Ed Sheeran zagrał 300 koncertów za darmo i sprzedawał płyty za kilka funtów, Christina Aguilera przeżyła doświadczenia przemocy domowej w dzieciństwie na teksty swoich piosenek. A dziś każdy wie, kim oni są.

Gdy wracasz do czasów szkoły, jakie obrazy siebie samej widzisz?

Są to obrazy trochę szarej myszki, ale i buntowniczeki. Uczyłam się w prywatnej szkole do końca gimnazjum, gdzie wszyscy się znali, pro-

czy, że go użyjemy!

Jeśli kolega z klasy albo chłopak potraktował cię bez szacunku lub zrobił coś wbrew tobie, musisz o tym powiedzieć, bo jeśli obejdzie się bez echa, to tak będzie zawsze. W liceum i na początku studiów byłam za mało twarda.

fesorowie dbali o to, żeby wydobyć z każdego ucznia jego umiejętności i predyspozycje. Poszłam do państwowego liceum i się zgubiłam. Nikogo nie znałam, nikogo nie obchodziło, czym się zajmuję. Trochę uciekałam z lekcji, tęskniłam za dawnymi przyjaciółmi i się pogubiłam, ale wytrwałam. Jednak po wyjściu z budynku liceum po maturze już nigdy tam nie wróciłam.

Które słowo jest dla Ciebie najpiękniejsze?

Stawiam na „hucpa”, co oznacza w jidysz „tupet, arogancję”, ale w języku angielskim wyrażenie to zostało zaadaptowane jako odważa i pewność siebie. Bez odrobiny hucpy nigdzie nie zajdziesz. Musisz sam znaleźć sposób, żeby wspiąć się na samą górę. Ja wciąż się wspinam i trochę to męczące, ale nie ma windy

na szczyt. Przynajmniej ja jej nie odkryłam. W sferze publicznej brakuje mi słów „gratulacje”, „dobra robota”. Czytam komentarze pod postami osób publicznych... Tyle tam jadu, ludzie podcinają skrzydła, wyzywają. Ale po co? Jeśli ktoś osiągnął sukces ciężką pracą, to bierzmy z niego przykład! Znajdźmy własną niszę i bądźmy we własnej dyscyplinie mistrzami.